

ANMED

ANADOLU AKDENİZİ
Arkeoloji Haberleri

2016-14

*News of Archaeology from
ANATOLIA'S MEDITERRANEAN AREAS*

(Ayrıbasım/Offprint)

Suna - İnan Kiraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü
Suna & İnan Kiraç Research Institute on Mediterranean Civilizations

İÇİNDEKİLER

KAZI RAPORLARI

• Antiochia ad Cragum Arkeolojik Araştırma Projesi: 2015 Sezonu	Michael HOFF – Rhys TOWNSEND Ece ERDOĞMUŞ – Birol CAN Timothy HOWE	1
• Pisidia Antiokheia Kazısı 2015	Mehmet ÖZHANLI	9
• Elaiussa Sebaste 2015 Yılı Arkeolojik Araştırmaları	Annalisa POLOSA	16
• Demre/Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazı, Koruma ve Onarım Çalışmaları 2015	Sema DOĞAN – Ebru Fatma FINDIK Vera BULGURLU	21
• Hacılar Büyük Höyük Kazıları 2015	Gülsün UMURTAK – Refik DURU	31
• Karain Mağarası Kazısı 2015	Harun TAŞKIRAN	38
• Kaunos 2015 Yılı Araştırmaları	Cengiz IŞIK	43
• Kelenderis 2015 Yılı Kazıları	K. Levent ZOROĞLU	49
• Kibyra Kazı, Koruma ve Onarım Çalışmaları 2015	Şükrü ÖZÜDOĞRU	55
• Ksanthos Kazıları 2015 Yılı Çalışmaları	Burhan VARKIVANÇ	65
• Letoon Kutsal Alanı 2015 Yılı Arazi Çalışmaları	Sema ATİK KORKMAZ – M. Baki DEMİRTAŞ Mustafa H. SAYAR – Sinan MİMAROĞLU A. Tolga TEK	71
• Limyra 2015	Martin SEYER	79
• Olba (Mersin, Silifke, Örenköy) Kazıları 2015	Emel ERTEN – Murat ÖZYILDIRIM Tuna AKÇAY	87
• Olympos Kazısı 2015	B. Yelda OLCAY UÇKAN Gökçen K. ÖZTAŞKIN	92
• Patara 2015 Yılı Kazı ve Koruma Çalışmaları	Havva IŞIK – Şevket AKTAŞ Erkan DÜNDAR – Mustafa KOÇAK Burcu CEYLAN	98
• Sagalassos Yukarı Agora'da 2015 Yılı Kontrol Kazıları	Peter TALLOEN – Mücella ALBAYRAK Jeroen POBLOME	109
• Sagalassos Bouleuterion-Bazilikada 2015 Yılı Kontrol Kazıları	Peter TALLOEN – Bas BEAUJEAN Jeroen POBLOME	119
• Sagalassos LE Alanı 2015 Yılı Kazıları	Hendrik ULENERS – Jeroen POBLOME	129
• Side 2015 Yılı Kazı ve Araştırmaları	Hüseyin Sabri ALANYALI	137
• 2015 Soli Pompeiopolis Kazıları	Remzi YAĞCI – Davut YİĞİTPAŞA	148

CONTENTS

EXCAVATION REPORTS

- *The Antiochia ad Cragum Archaeological Research Project: 2015 Season* Michael HOFF – Rhys TOWNSEND 1
Ece ERDOĞMUŞ – Birol CAN
Timothy HOWE
- *Excavations at Pisidian Antioch in 2015* Mehmet ÖZHANLI 9
- *Elaiussa Sebaste 2015 Archaeological Research* Annalisa POLOSA 16
- *Excavations, Conservation and Restoration Work at St. Nicholas Church in Demre-Myra 2015* Sema DOĞAN – Ebru Fatma FINDIK 21
Vera BULGURLU
- *Excavations at Hacılar Büyük Höyük in 2015* Gülsün UMURTAK – Refik DURU 31
- *Excavations at Karain Cave 2015* Harun TAŞKIRAN 38
- *2015 Research in Kaunos* Cengiz IŞIK 43
- *Excavations at Kelenderis in 2015* K. Levent ZOROĞLU 49
- *Excavations, Conservation and Restoration Work at Kibyra in 2015* Şükrü ÖZÜDOĞRU 55
- *Excavations at Xanthos in 2015* Burhan VARKIVANÇ 65
- *Fieldwork at Letoon Sanctuary in 2015* Sema ATİK KORKMAZ – M. Baki DEMİRTAŞ 71
Mustafa H. SAYAR – Sinan MİMAROĞLU
A. Tolga TEK
- *Limyra 2015* Martin SEYER 79
- *Excavations at Olba (Mersin, Silifke, Örenköy) in 2015* Emel ERTEN – Murat ÖZYILDIRIM 87
Tuna AKÇAY
- *Olympos Excavations 2015* B. Yelda OLCAY UÇKAN 92
Gökçen K. ÖZTAŞKIN
- *Excavations and Conservation Work at Patara in 2015* Havva IŞIK – Şevket AKTAŞ 98
Erkan DÜNDAR – Mustafa KOÇAK
Burcu CEYLAN
- *The 2015 Control Excavations on the Upper Agora of Sagalassos* Peter TALLOEN – Mücella ALBAYRAK 109
Jeroen POBLOME
- *The 2015 Control Excavations in the Bouleuterion-Basilica of Sagalassos* Peter TALLOEN – Bas BEAUJEAN 119
Jeroen POBLOME
- *The 2015 Excavation Campaign at Site LE, Sagalassos* Hendrik ULEENERS – Jeroen POBLOME 129
- *Excavations and Research at Side in 2015* Hüseyin Sabri ALANYALI 137
- *Excavations at Soli Pompeiopolis 2015* Remzi YAĞCI – Davut YİĞİTPAŞA 148

İÇİNDEKİLER

YÜZEY ARAŞTIRMA RAPORLARI

• Akdeniz Kıyıları Arkeolojik Sualtı Araştırmaları	Hakan ÖNİZ	155
• Boğsak Arkeolojik YüzeY Araştırması (BOGA) 2015	Günder VARİNLİOĞLU	162
• Aşağı Göksu Arkeolojik Kurtarma YüzeY Araştırması Projesi 2015 Sezonu Çalışmaları	Tevfik Emre ŞERİFOĞLU	169
• Kekova Adası Arkeolojik YüzeY/Sualtı Araştırmaları 2015	Erdoğan ASLAN	175
• Corpus Inscriptionum Latinarum XVII/5-3 Miliaria Provinciarum Lyciae-Pamphyliae et Ciliciae Projesi 2015 Yılı Çalışmaları	Hamdi ŞAHİN – Sinem KÜÇÜKOĞLU	183
• Dağlık Kilikia'da Kentleşme ve Kırsal Yerleşimler Araştırması 2015	Ümit AYDINOĞLU	190
• Dağlık Kilikia Yerleşim Tarihi ve Kırsal Yerleşmeler Araştırması 2015	Aşkim ÖZDİZBAY – İpek DAĞLI DİNÇER	196
• 2015 Yılı Konane Antik Kenti Çalışmaları	Bilge HÜR MÜZLÜ – Meltem AYAŞAN Çağatay ÇELİK	206
• Kremna ve Çevresi YüzeY Araştırması 2015	Hüseyin METİN – B. Ayça POLAT BECKS Ralf BECKS – Salih SOSLU	210
• Likya Bölgesi Alacadağ Çevresindeki Bizans Yerleşimleri YüzeY Araştırması	Bülent İŞLER	217
• Likya/Pamfilya Ulaşım Sistemleri YüzeY Araştırması 2015	N. Eda AKYÜREK ŞAHİN – Fatih ONUR Mehmet ALKAN – M. Ertan YILDIZ	226
• Phaselis ve Teritoryumu YüzeY Araştırması 2015	Murat ARSLAN – Nihal TÜNER ÖNEN	236
• Kuzey Pisidia YüzeY Araştırması 2015	Fikret ÖZCAN	247
• Şeref Höyük / Komama ve Çevresi YüzeY Araştırması 2015	Ralf BECKS – B. Ayça POLAT BECKS Hüseyin METİN	255
• Syedra 2015 (Birinci Sezon) YüzeY Araştırmaları	Biröl CAN	263
• 2015 Yılı Termessos YüzeY Araştırması	Arzu ÖZTÜRK – Sevingül BİLGİN Kıvanç BAŞAK – İdil MALGİL	269
• Toçak Dağı (Limyra) YüzeY Araştırmaları 2015	Martin SEYER – Helmut LOTZ Pascale BRANDSTÄTTER	275
• 2015 Yılı Uylupınar (Erken Kibyra) Yerleşimi YüzeY Araştırması	F. Eray DÖKÜ – İsmail BAYTAK	282
• Akdeniz'e Doğru Hititler: Yalburt Yaylası Arkeolojik YüzeY Araştırma Projesi 2015 Sezonu	Ömür HARMANŞAH – Peri JOHNSON	296

CONTENTS

SURVEY REPORTS

- *Archaeological Underwater Surveys along the Mediterranean Coastline* Hakan ÖNİZ 155
- *Boğsak Archaeological Survey (BOGA) 2015* Günder VARİNLİOĞLU 162
- *The Lower Göksu Valley Archaeological Salvage Survey Project 2015 Campaign* Tevfik Emre ŞERİFOĞLU 169
- *Archaeological Land and Underwater Surveys at Kekova Island in 2015* Erdoğan ASLAN 175
- *Corpus Inscriptionum Latinarum XVII/5-3 Miliaria Provinciarum Lyciae-Pamphyliae et Ciliciae Project 2015 Studies* Hamdi ŞAHİN – Sinem KÜÇÜKOĞLU 183
- *Surveys on the Urbanisation and Rural Settlements in Rough Cilicia 2015* Ümit AYDINOĞLU 190
- *Surveys on the Settlement History and Rural Settlements in Rough Cilicia 2015* Aşkıım ÖZDİZBAY – İpek DAĞLI DİNÇER 196
- *Work at the Ancient City of Konane in 2015* Bilge HÜRMEZLÜ – Meltem AYAŞAN Çağatay ÇELİK 206
- *Surveys in and around Kremna in 2015* Hüseyin METİN – B. Ayça POLAT BECKS Ralf BECKS – Salih SOSLU 210
- *Surveys on the Byzantine Settlements around Alacadağ in Lycia* Bülent İŞLER 217
- *Surveys on the Transportation Systems in Lycia/Pamphylia 2015* N. Eda AKYÜREK ŞAHİN – Fatih ONUR Mehmet ALKAN – M. Ertan YILDIZ 226
- *The Surface Exploration of Phaselis and its Territorium in 2015* Murat ARSLAN – Nihal TÜNER ÖNEN 236
- *Surveys in North Pisidia 2015* Fikret ÖZCAN 247
- *Surveys at and around Şeref Höyük / Komama 2015* Ralf BECKS – B. Ayça POLAT BECKS Hüseyin METİN 255
- *Surveys at Syedra (First Season) 2015* Birol CAN 263
- *Surveys at Termessos in 2015* Arzu ÖZTÜRK – Sevingül BİLGİN Kıvanç BAŞAK – İdil MALGİL 269
- *Survey on Toçak Dağı (Limyra) 2015* Martin SEYER – Helmut LOTZ Pascale BRANDSTÄTTER 275
- *Surveys at Uylupınar (Early Kibyra) Settlement in 2015* F. Eray DÖKÜ – İsmail BAYTAK 282
- *Hittites on the Way to the Mediterranean: Yalburt Yaylası Archaeological Landscape Project 2015 Campaign* Ömür HARMANŞAH – Peri JOHNSON 296

İÇİNDEKİLER

DİĞER ÇALIŞMA RAPORLARI

• Antakya Hipodrom ve Çevresi Kazısı	Hatice PAMİR	301
• Doğu Garajı – Eski Halk Pazarı (Attaleia Nekropolü) Kurtarma Kazısı 2015	Hüseyin TOPRAK	308
• Hıdırlık Kulesi (Antalya) Kazı Çalışmaları	Ferhan BÜYÜKYÖRÜK Hülya YALÇINSOY	313
• Antalya Tophane Surları (N 7a) Bölümü Kazı Çalışmaları	Ferhan BÜYÜKYÖRÜK	320
• Karaman İli ve Mersin İli Mut İlçesi Antik Dönem Yerleşimleri ve Yerleşim Düzenlemesi Arkeolojik Yüzey Araştırması 2015	Ercan AŞKIN – Mehmet KURT Mehmet ALKAN – Hatice KÖRSULU H. Ertuğ ERGÜRER	327
• Batı Kilikia Amphora Araştırmalarında Yeni Gelişmeler	Caroline AUTRET Asena KIZILARSLANOĞLU Nicholas RAUH	333
• Perge 2015 Yılı Kazıları	Onur KARA – Mustafa DEMİREL	338
• Perge 2015 Yılı Kazılarından Bir Grup Plastik ve Madeni Eser	Onur KARA – Mustafa DEMİREL	349
• Philadelphia (Ermenek/Gökçeseki) Kazısı 2015	Ercan AŞKIN – Abdulbari YILDIZ H. Ertuğ ERGÜRER – Hatice KÖRSULU Mehmet KURT – Mehmet ALKAN	357
• Rhodiapolis Kazıları 2015	Emrah AKALIN	362
• Sbide Nekropolisi Kazısı 2015	Ercan AŞKIN – Abdulbari YILDIZ	366
• Side Arkeoloji Müzesi’nde Yürütülen Numismatik Araştırmaları 2015	A. Tolga TEK – Hüseyin KÖKER	369
• Silifke Müzesi’ndeki Erken Bizans Dönemi’ne Ait Hilal Biçimli Küpeler	Gülgün KÖROĞLU	372

CONTENTS

OTHER REPORTS

- *Excavations at and around the Hippodrome of Antakya* Hatice PAMİR 301
- *Rescue Excavations at Doğu Garajı – Former Halk Pazarı (Necropolis of Attaleia) 2015* Hüseyin TOPRAK 308
- *Excavations at Hıdırlık Tower (Antalya)* Ferhan BÜYÜKYÖRÜK 313
Hülya YALÇINSOY
- *Excavations at Segment N7a of the Antalya Tophane Walls* Ferhan BÜYÜKYÖRÜK 320
- *Archaeological Surveys on Ancient Settlements and Settlement Pattern in the Province of Karaman and the Mut District of Mersin Province in 2015* Ercan AŞKIN – Mehmet KURT 327
Mehmet ALKAN – Hatice KÖRSULU
H. Ertuğ ERGÜNER
- *New Developments with Amphora Research in Western Cilicia* Caroline AUTRET 333
Asena KIZILARSLANOĞLU
Nicholas RAUH
- *Perge Excavations in 2015* Onur KARA – Mustafa DEMİREL 338
- *A Group of Sculpture and Metalwork from the 2015 Campaign at Perge* Onur KARA – Mustafa DEMİREL 349
- *Excavations at Philadelphia (Ermenek/Gökçeseki) 2015* Ercan AŞKIN – Abdulbari YILDIZ 357
H. Ertuğ ERGÜNER – Hatice KÖRSULU
Mehmet KURT – Mehmet ALKAN
- *Rhodiapolis Excavations 2015* Emrah AKALIN 362
- *Excavations at the Necropolis of Side in 2015* Ercan AŞKIN – Abdulbari YILDIZ 366
- *Numismatic Studies at the Side Archaeological Museum in 2015* A. Tolga TEK – Hüseyin KÖKER 369
- *Crescent-Shaped Earrings of the Early Byzantine Period at the Silifke Museum* Gülgün KÖROĞLU 372

Olympos Kazısı 2015

Olympos Excavations 2015

B. Yelda OLCAY UÇKAN – Gökçen K. ÖZTAŞKIN

Olympos Antik Kenti'nde 2015 yılı kazı çalışmaları, daha önceki sezonların devamı olarak, Episkopeion (Piskoposluk Sarayı) içerisinde ve Köprü Caddesi'nde sürdürülmüştür. Ayrıca acil müdahale gerektiren yerlerde koruma önlemleri alınmıştır* (Plan 1).

Episkopeion 128x62 m. ölçüleriyle kentteki en büyük boyutlu yapı topluluğudur. Yapılan çalışmalar episkopeionun M.S. 5. yy. sonlarında inşa edildiğini ve 7. yy.'a kadar kullanıldığını göstermektedir. Episkopeion içerisindeki 2015 yılı çalışmaları peristyl, triclinium, vestibulum ve kilisede gerçekleştirilmiştir.

Peristyl yaklaşık olarak 15,70x18,30 m. ölçülerinde kareye yakın dikdörtgen planlıdır. Batısında nişli düzenlenmiş bir çeşme yer alır. 2014 yılı kazı çalışmalarında peristylin doğu ve güney portiko zeminlerinde opus tessellatum tekniğinde mozaikler açığa çıkarılmıştır. 2015 yılı çalışmaları zemin döşemesinin kuzey portikoda ve çeşme duvarının batısında ne şekilde devam

The 2015 excavations continued the work of the preceding campaigns at the Episkopeion (Bishop's Palace) and the Bridge Street. In addition, conservation measures were taken where an emergency had arisen (Plan 1).*

The episkopeion measuring 128x62 m. is the largest building complex in the city. Our studies have shown that the episkopeion was built about the end of the 5th century A.D. and remained in use until the 7th century. The 2015 work inside the episkopeion concentrated on the peristyle, triclinium, vestibulum and the church.

The rectangular peristyle measures 15.70x18.30 m., close to a square. There is a niched fountain at its west side. In the 2014 campaign, a mosaic pavement in the opus tessellatum technique was uncovered in the eastern and southern galleries of the peristyle. The 2015 work aimed to clarify the extension of the mosaic pavement into the northern portico and the western portico behind the fountain. For this purpose, work was conducted at a

* Olympos Antik Kenti'nde 2015 sezonundaki kazı ve onarım çalışmaları 20 Temmuz – 15 Eylül arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar Mimar Yrd. Doç. Dr. E. Uçkan, Pamukkale Üniversitesinden Yrd. Doç. Dr. M. Öztaşkın, Ordu Üniversitesinden Arş. Gör. Dr. S. Evcim, İstanbul Arkeoloji Müzesinden Dr. Ö. E. Öncü, İstanbul Üniversitesinden Yrd. Doç. Dr. H. S. Öztürk, Arkeolog O. Atvur, Mimar B. Baykal, Şehir Plancı T. Mut, Harita Mühendisi A. N. Topograf, Sanat Tarihi Yüksek Lisans öğrencileri M. C. Uzun, S. Sertel, B. Yıldırım, S. Solhan, İ. Kurban, Lisans öğrencileri E. Demirhan, S. Kara, Ö. Şeker, M. Arslan, İ. Gacemer, H. Yıldırım Bakanlık Temsilcisi olarak Antalya Müzesi'nden Dr. O. Kara'nın katılımıyla sürdürülmüştür. Çalışma iznini veren Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne, maddi destek sağlayan, Anadolu Üniversitesi Proje Birimine ve Suna - İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü (AKMED)'e, çalışmalara aynı destekte bulunan Başak Kiremit, ICF Airports, Güven A.Ş., KYK (Kütahya Yapı Kimyasalları) ve BP Türkiye'ye teşekkür ederiz.

* The 2015 campaign of excavations and restorations at Olympos lasted from 20 July to 15 September. Other team members were Asst. Prof. Dr. architect E. Uçkan, Asst. Prof. Dr. M. Öztaşkın of Pamukkale University, Research Asst. Dr. S. Evcim of Ordu University, Dr. Ö. E. Öncü of Istanbul Archaeological Museums, Asst. Prof. Dr. H. S. Öztürk of Marmara University, archaeologist O. Atvur, architect B. Baykal, urban planner T. Mut, cartography engineer A. N. Topograf, master's students of art history M. C. Uzun, S. Sertel, B. Yıldırım, S. Solhan, İ. Kurban, undergraduate students E. Demirhan, S. Kara, Ö. Şeker, M. Arslan, İ. Gacemer, H. Yıldırım, and the state representative Dr. O. Kara of the Antalya Museum. We would like to express our thanks to the Ministry of Culture and Tourism's General Directorate of Cultural Heritage and Museums for issuing the permit, to the Anadolu University's Projects Unit and the Suna - İnan Kıraç Research Institute on Mediterranean Civilizations (AKMED) for their financial contributions as well as to Başak Kiremit, ICF Airports, Güven Inc., KYK (Kütahya Construction Chemicals), and BP Turkey for their support in kind.

bir drenaj sistemiyle ilişkili bir kuyu tespit edilmiştir (Res. 1).

Triclinium kuzey-güney doğrultusunda 16,10x9,50 m. ölçülerinde dikdörtgen planlı ve kuzey yönde apsisli düzenlenmiştir. Mekânın boyutları, kompleks içerisindeki konumu ve dekorasyonu göz önüne alındığında yemek salonu olarak kullanımının yan sıra toplantı salonu olarak da kullanıldığı düşünülmektedir. Kazı çalışmalarında mekânın mimari düzenlemesi hakkında yeni bulgulara ulaşılmıştır. Doğu duvarda toplam yedi niş yer alır. Bu nişlerden kuzey yönde beş tanesi yarım daire planlı ve zemine kadar uzanmaktadır. Güney yöndeki iki tanesi ise dikdörtgen planlıdır ve zeminden yüksek tutulmuşlardır. Batı duvarda iki kapı açıklığı arasındaki yarım daire planlı üç niş zemine kadar uzanır. Kuzey duvar önündeki apsis yapıya daha sonradan eklenmiştir. Kazı çalışmaları sayesinde bu eklemenin erken evre duvarına ait olan merkez niş ve pencere düzenlemesinin izlenmesine olanak sağlayacak şekilde yapıldığı anlaşılmıştır. Erken evre düzenlemesinde duvar merkezinde toplam üç niş bulunur. Bu nişlerden merkezdeki alması, diğer ikisi tamamen taş örgülü kemerlere sahiptir. Niş kemerleri arasında yine tuğladan dairesel rozetler yer almaktadır. Nişlerin üzerindeki pencere düzenlemesinin iki çifte sütunla taşınan alması kemerlerle üçlü açıklık şeklinde yapıldığı anlaşılmıştır (Res. 2).

Vestibulum (giriş mekânı) 9,60x5,00 m. ölçülerinde dikdörtgen planlıdır. Güney duvarında dikdörtgen planlı iki niş yer alır. Vestibulumun ana girişi doğu yöndedir. Kuzeyinde iki sütunla taşınan üç kemerli bir açıklıkla tricliniumla bağlantılıdır. Batısında ise tek sütunla

Res. 1 Peristyl kuzey portiko, kazı sonrası durumu

Fig. 1 North portico of the peristyle, after excavations

apse at the northern side. Its dimensions, position within the complex, and decoration of this hall suggests that it was also used as a meeting room as well as for feasts. The excavations exposed fresh evidence regarding its architectural layout. The eastern wall has a total of seven niches: the northern five are semicircular reaching down to the floor level whereas the southernmost two are rectangular and start high. The three niches between the two doorways in the western wall are semicircular and reach down to the floor level. The apse was added to the hall at a later date. The excavations have revealed that this addition was done and allowed us to observe the niche and window arrangement of the first construction. Thus, there were three niches in the center of the wall. The central niche had alternating stone and brick, while

Res. 2
Triclinium,
güneyden görünüş

Fig. 2
Triclinium, from the south

Res. 3
Vestibulum,
batıdan görünüş
Fig. 3
Vestibulum,
from the west

ayrılmış iki kemerli bir açıklıkla peristyle geçilir. Güney yönde ise peristyle doğrudan geçilebilen koridorla tek kapı ile bağlantılıdır. Vestibulumda ilk çalışmalar 2013 yılında yapılmıştır. Bu çalışmalarda doğu yönde giriş kapısının arkasındaki yoğun moloz dolgu sebebiyle, kapı önüne moloz taşlardan kuru duvar ile destek yapılmıştır. Vestibulumda 2015 yılında yapılan kazı çalışmalarında, peristyl portikolarıyla benzer nitelikte, opustesselatum tekniğinde mozaik döşeme tespit edilmiştir. Mozaik döşeme merkezde yer alan yan yana iki geniş panodan oluşur. Her iki pano çapraz karelerin arasından geçen ikili örgü motifli bir bordür ile çevrelenir. Bu bordür kuzeyde iki yönden düğümlü iğ motifleriyle, batıda iki sıra halinde karelerle, güneyde ise düğümlerle bağlanan kare ve rhombus motifli dış bordürlerle sınırlanır. Batı pano, üç büyük asimetrik sekizgen ve daha küçük boyutlu üç kareden oluşan altı parçaya bölünmüştür. Sekizgenler içerisinde geyik, köpek ve pars figürleri; karelerde ise tavuk ve kuş figürü ile kaliks motifi yer alır. Sekizgen ve kareler ikili örgü şeritleriyle çevrelenmiştir. Aralarda kalan boş alanlarda balık pulu, örgü, rhombus ve iğ motifleri bulunur. Batı pano düz bir hat üzerine sarılmış kıvrımlı bant motifli bir bordür ile çevrelenir. Doğu panonun merkezinde, ortasındaki dairesel madalyon ile düğümlü olarak birleşen büyük bir rhombus yer alır. Madalyonda Mührü Süleyman motifi bulunur. Rhombus ve dikdörtgenin çerçeve arasında kalan köşe boşluklarında sepet ve nar motifleri, kantarostan çıkan geniş asma yaprakları, bir kaptan çıkan

the other two had only stone voussoirs. Between their spandrels are round rosettes of brick. It was also understood that over the niches was a triple window divided with two double columns and surmounted by alternating stone and brick arches (Fig. 2).

The rectangular vestibulum measures 9.60x5.00 m., and there are two rectangular niches in its southern wall. Its main entrance is in the east side, and it communicates with the triclinium via a triple-arched opening carried by two columns, while a double opening divided by a single column opens into the peristyle. In the southern side, a single doorway leads into corridor that leads directly to the peristyle. Work was initiated at the vestibulum in 2013, and a dry wall was built with rubble in front of the main entrance in the eastern side due to rubble filling behind it so as to make the work safer. In 2015 a mosaic pavement in the opus tessellatum technique was attested here, similar to those in the peristyle. The decorative composition consists of two wide panels in the center. Both panels are framed with a border featuring a double guilloche motif extending between diagonal squares. This border is further framed with spindle motifs flanked with knots in the northern side with two rows of squares in the western side and interlacing squares and rhombi in the southern side. The western panel is further subdivided with three large asymmetrical octagons and three smaller squares. The octagons feature figures of a deer, dog and leopard, while the

akanthus yaprakları ve balıkçıl bir kuş tasviri izlenir. Doğu panoyu sınırlayan bordürde meander motifleri; üçgenler, yarım daireler, balık pulu ve iğ motifleriyle doldurulmuş dikdörtgenler görülür (Res. 3). Vestibulum çalışmalarında zemin üzerinden 6. yy.'a tarihlenen sikkeler, seramik ve cam objeler ele geçmiştir. Açığa çıkarılan mozaikler ortografik fotoğraf çekimi, üç boyutlu lazer tarayıcı ve total station ile ölçülerek belgelenmiştir. Zemin döşemesi; bitki köklerinin ilaçlanması ve tahrip olan alanlara geçici dolgu desteklerinin yapılmasının ardından; jeomembran ile örtülerek kapatılmıştır.

Transeptli plan kurgusundaki Piskoposluk Kilisesi'ndeki kazı çalışmaları tempon çevresinde ve kuzey nef ayrımını sağlayan stylobatın batısında yürütülmüştür. Tempon çevresindeki çalışmalarda, 2009 ve 2011 yıllarında tespit edilen opus sectile zemin döşemesinin devamı açığa çıkarılmıştır. Zemin, tempon stylobatı hattında beyaz bir bant ile sınırlanır. Bu banttı batı yönde naosa doğru uzanan yine beyaz renkli dört bant ile döşeme dikdörtgen planlı beş panoya ayrılmıştır. Bu panolardan merkezdekinde paralelkenar şekilli sectileler şevronlar oluşturacak biçimde yerleştirilmiştir. Merkezde yer alan panonun iki yanındaki panolarda üçgen sectileler kullanılmıştır.

Res. 4 Temponun kuzeyinde tespit edilen zemin döşemesi
Fig. 4 Floor pavement attested north of the tempon

squares feature a chicken, bird and calyx. The octagons and squares are encircled with double guilloche bands filled with motifs of fish scales, guilloche, rhombi and spindles. The western panel is framed with a border of foliating band around a straight line. In the center of the eastern panel is a round medallion which interlocks with a large rhombus outside. In the medallion is the Seal of Solomon, and the corner gaps are filled with baskets and pomegranates as well as big vines rising from a kantharos and acanthus leaves rising from a bowl and a heron. The border framing the eastern panel has squares filled with motifs of meanders, triangles, semicircles, fish scales and spindles (Fig. 3). Coins, potsherds and glass objects dated to the sixth century were uncovered on the floor of the vestibulum. Mosaics uncovered were documented with an orthographic photography 3D laser scanner and total station measurements. The flooring was covered with geomembrane for protection following the application of herbicides and temporarily filling supports in damaged areas.

Excavations at the episcopal church, which has a transept plan, were carried out around the tempon and to the west of the stylobate separating the north aisle. The work around the tempon brought to light the extension of the opus sectile flooring which was attested in 2009 and 2011. The floor is bounded with a white band at the line of the tempon stylobate. From this band extend four more white bands towards the naos, dividing the pavement into five rectangular panels. In the middle one are rhombic sectile pieces placed to form chevrons. The panels adjoining the middle one have triangular sectiles which are placed upward and downward alternatingly. The outermost panels feature six-ray star motifs. The areas to the north and south of the tempon were also arranged symmetrically with large square sectiles juxtaposing at the corners. The gaps formed between were filled with smaller squares and triangles (Fig. 4). Architraves, columns, panels, panel bases and tops belonging to the tempon of the church were attested in the course of the work. The work at the stylobate separating the north aisle brought to light four column bases of the Attica B type in situ. Between these bases are rubble walls preserved to a maximum height of 23 cm.

The most important artery of transportation is the north-south Bridge Street connecting both banks of the river flowing right through the city. The bridge has three arches, and the work in 2011 and 2012 had clarified that the street was actually paved with stones. In 2015 excavations progressed southward along the street, and it was observed that the street extends into the southern city and intersects perpendicularly with the east-west

Üçgenler birbiri arasına yerleşecek şekilde ters yönlü sıralar halinde yerleştirilmiştir. Kuzey ve güneydeki son panolarda altı kollu yıldız motifleri oluşturulmuştur. Templonun kuzey ve güneyindeki alanların da simetrik düzenlendiği tespit edilmiştir. Buralardaki döşemede, kare şekilli büyük boyutlu sectile parçaları, köşeleri kesişecek biçimde yerleştirilmiştir. Aralarda kalan boşluklarda ise daha küçük boyutlu kare ve üçgen şekilli sectile parçaları yerleştirilerek oluşturulmuş geometrik bir düzenleme tespit edilmiştir (Res. 4). Çalışmalarda, kilisenin templon düzenlemesine ait oldukları anlaşılan arşitrav, sütun, levha, levha altı ve levha üstü parçaları tespit edilmiştir. Kuzey nef ayrımını sağlayan stylobat üzerinde yapılan çalışmalarda ise Attika B tipinde dört in situ sütun kaidesi bulunmuştur. Kaideler arasında, en yüksek noktasında 23 cm. korunmuş olarak, moloz taş duvarlar tespit edilmiştir.

Ortasından geçen nehrin iki yakasında yayılan Olympos kentinin kuzey-güney doğrultusunda en önemli ulaşım arteri, üç gözlü bir köprüyle bağlanan Köprü Caddesi'dir. 2011 ve 2012 yıllarında yapılan çalışmalarda caddenin taş döşeli olduğu tespit edilmiştir. 2015 yılında cadde üzerinde güney yönde ilerlenerek kazı çalışmaları yapılmıştır. Köprü Caddesi'nin güney kentin iç kesimlerinde ilerlediği ve doğu-batı yönünde uzanan Liman Caddesi'yle dik açıyla kesiştiği anlaşılmıştır. Caddenin orta kesiminde büyük oranda bozulmuş olan döşemenin altında, kuzey-güney doğrultulu bir kanal yer aldığı anlaşılmıştır. Yaklaşık 0,60 m. genişliğinde olan kanalın derinliği de yaklaşık 0,60 m. ölçülmektedir (Res. 5). Roma İmparatorluk Dönemi'nde yapıldığı anlaşılan caddenin kenarlarında küçük mekânlar tespit edilmiştir. Kazı çalışmalarında ele geçirilen buluntulara göre caddenin Geç Antik Dönem'de çok fazla değişikliğe uğramadan kullanıldığı ancak 6. yy.'da eklenen küçük mekânlarla daralarak işlevini sürdürdüğü ileri sürülebilir.

Res. 5 Köprü Caddesi, güneyden görünüş

Fig. 5 Bridge Street, from the south

Harbor Street. Beneath the damaged pavement in the middle is a channel running in a north-south direction. The channel seems to be about 60 cm. deep and 60 cm. wide (Fig. 5). The street – understood to have been built in the Roman period – has small rooms along it. Finds uncovered in the course of excavations suggest that the street remained in use in Late Antiquity without much change. But in the 6th century it got narrower with these small rooms added as it remained in use.